

Barnarbete på tobaksplantagen

"Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till skydd mot ekonomiskt utnyttjande och mot att utföra arbete som kan vara skadligt eller hindra barnets utbildning eller äventyra barnets hälsa eller fysiska, psykiska, andliga, moraliska eller sociala utveckling."

Artikel 32 i FN:s konvention om barnets rättigheter.

De flesta av de tobaksproducerande länderna har lagar som reglerar barnarbete, majoriteten av dem har dessutom skrivit under FN:s konvention om barnets rättigheter. De stora tobaksbolagen påstår sig bekämpa barnarbete. Trots det arbetar över en halv miljon barn på tobaksplantager över hela världen.

Barnarbete är inget unikt fenomen för tobakssektorn, men barnen på tobaksplantagen utsätts för särskilt stora risker i och med de faror för hälsan som tobaksodlingen för med sig. Barnarbete är utbredd i de större tobaksproducerande länderna som till exempel Argentina, Brasilien, Kina, Indien, Indonesien, Malawi och Zimbabwe.

Det sättet som tobak odlas på, gör att tobaksodlaren ofta inte har något annat val än att involvera hela familjen i produktionen. Tobaksodlarna rekryteras av tobaksbolagen under förutsättningen att de har fru och barn som kan hjälpa till med arbetet på tobaksfälten. Barnen är därför oftast inte direkt anställda på plantagen utan arbetar som en del av tobaksodlaren familj. Den låga ersättningen som tobaksodlaren får av försäljningen av tobaken gör att många familjer är tvungna att låta barnen arbeta på fälten. För tobaksbolagen och plantageägarna innebär barnens arbetskraft däremot en ekonomisk fördel; barnen har inga kontrakt, får lägre lön om någon alls, inga löneförmåner och arbetar säsongsbaserat. I och med barnens oavlönade eller lågavlönade arbete kan kostnaderna för tobaksproduktionen hållas nere.

Utöver denna typ av barnarbete finns också de fall där barnen arbetar på fälten för att betala av sina föräldrars skuld till plantageägaren. Föräldrarna kan ha avlidit eller blivit sjuka och ansvaret för tobaksodlingen flyttas då över till barnen. I vissa fall skickas också barnen iväg från hemmet för att arbeta på tobaksfälten, eller så har de hamnat där som en följd av att föräldrarna har dött

och de har blivit föräldralösa. Barnen försöker tjäna lite pengar för att de och deras syskon ska överleva eller "omhändertas" av plantageägare och tobaksodlare som låter barnen arbeta för egen vinning.

Små möjligheter att gå i skolan

Barnen som arbetar på tobaksfälten har ofta små möjligheter att fullfölja sin grundskoleutbildning. I vissa områden är tillgången till skolor fortfarande ett problem, eller så har familjen inte råd med utgifterna för skolgång. Men även i de länder där grundskolan är gratis skickas barnen ofta inte till skolan på grund av att familjen inte kan avvara den extra arbetskraften, eller för att plantageägaren eller föräldrarna kräver att barnen arbetar, särskilt under högsäsongen. De flesta av dem som arbetar med att odla tobak är fattiga småbrukare som inte har gått i skolan och därför har dåliga kunskaper i att läsa och skriva. Det är något som ofta blir verkligheten även för nästa generation i familjen. Barnen på tobaksfälten har därför små chanser att ta sig ifrån fattigdomen och arbetet på tobaksplantagen.

Barnen skadas och blir sjuka

Barnen som arbetar på tobaksfälten är extra utsatta i och med att deras kontrakt, om de har några, oftast inte ger dem rätt till vare sig skyddskläder, sjukvård eller ledig tid. För att odla tobak krävs stora mängder giftiga bekämpningsmedel. Gifterna som används i tobaksodlingen kan orsaka cancer, andningssvårigheter, depression, skador på hörsel, syn, lever, njurar och det centrala nervsystemet. Hanteringen av själva tobaksbladen kan leda till nikotinförgiftning till följd av att nikotin absorberas genom huden. Barn är mycket känsligare för dessa gifter och dess skadeverkningar än vuxna, då deras kroppar ännu inte är färdigutvecklade.

